

Wiadomości Szczecińskie

Nr. 25.

Szczecin, czwartek dnia 6 września 1945 r.

Rok 1.

Głos ambasadora Strassburgera z Londynu

W dniu wczorajszym przemawiał przez radio Londynu ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Anglii dr. Henryk Strassburger.

Ambasador rozpoczął od stwierdzenia, że nie ma zamiaru upiększyć sytuacji w Polsce. Przeciwnie, jego zamiarem jest pozyskać zaufanie przez uczciwe przedstawienie trudności z jakimi boryka się naród polski. Nie należy jednak zapominać, że chaos panuje nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie. Mimo to Polska jest i będzie państwem w stu procentach niepodległym. Nie wmaiwajmy w siebie i innych, że jest inaczej. Nie sposób jest przejść do porządku nad zgodną wolą całego narodu, który fanatycznie kocha wolność.

W dalszych słowach podkreślił mówca, że obecny rząd polski w Warszawie unika ustalania ostatecznych form gospodarczych kraju, poza jedną reformą rolną, której

Pięć piór Mac Arthura

Prasa amerykańska podkreśla szlachetny gest generała Mac Arthura, który podczas podpisywania aktu kapitulacji Japonii zaprosił do asysty gen. Parsivala i gen. Wainrighta. Obydwaj oni przebywali kilka lat w niewoli u japończyków po uprzedniej bohaterskiej walce do ostatnich granic możliwości. Dopuszczenie ich do bezpośredniej asysty i rewanzu w obliczu pokonanego wroga uważane jest w Ameryce za krok wybitnie fair.

Stary zwyczaj amerykański każe chować na pamiątkę pióra, którymi podpisane były dokumenty o niezwykłej wadze. Gen. Mac Arthur podpisał akt kapitulacji Japonii pięcioma piórami. Jedno z nich ofiarował z miejsca gen. Parsivalowi, a drugie gen. Wainrightowi. Gazety amerykańskie gubią się w domysłach dla kogo przeznaczone są pozostałe 3 pióra Mac Arthura?

Samoloty dla wszystkich

W Anglii przystąpiono do masowej produkcji małych samolotów 3-osobowych dla ludności cywilnej. Szybkość takiego samolotu wynosi 160 km. na godzinę. Oznacza się on niezwykłą łatwością w kierowaniu i dużą statecznością. Kosztuje za ledwie 825 funtów.

Narazie jednak, zanim Anglię rozpoczną latać wspomnianymi samolotami, podróżując — jak opowiada radio BBC — w napechanych autobusach i kolejach, zlorzeczając w duszy tłokowi nie mniej niż my w Polsce. Drugą bolączką Anglików jest brak papierosów, które otrzymuje się po dłuższym staniu w ogonku.

oczywista konieczność nie może być przez nikogo kwestionowana. Nikt z ministrów nie chce w Polsce ustroju komunistycznego. Najważniejszą sprawą w tej chwili w Polsce jest zagadnienie bezpieczeństwa i ochrony ludności. Od uregulowania go zależy w dużej mierze przyszłość kraju. Każdy kto zakłóca spokój żądnej pracy w normalnych warunkach ludności — jest wrogiem Polski.

Spotkaliśmy wprawdzie w Polsce wiele osób zmęczonych, mówił dalej

ambasador, którzy chcą wyjechać z rodzinami z Polski, ale nikt nie czyni z tego politycznego programu dla ogółu. Ziemię Zachodnie, ich utrzymanie i związanie z państwem Polskim, zależą wyłącznie od umiejętności zagospodarowania tych ziem. Polska chce i będzie utrzymywać żywe stosunki zarówno ze wschodem jak i z zachodem. Nie urohnimy nic z wielkiego kapitału, jaki nagromadził w Anglii śp. gen. Sikorski i heroiczne czyny jego armii.

Mowa Premiera Attlee do narodu brytyjskiego

Z okazji VI-ej rocznicy wypowiedzenia wojny Niemcom przez Wielką Brytanię, przemawiał do ludności Wielkiej Brytanii premier Attlee. Oto streszczenie jego mowy.

Ostatni z nieprzyjaciół podpisał kapitulację w Tokio. Długotrwały ciąg japońskiej ofensywy militarystycznej został definitywnie zakończony. Mamy wielki dług wdzięczności u żołnierzy, którzy doprowadzili do tego zwycięstwa. Należy podkreślić również niezmierną cierpliwość ludu chińskiego, który przez 8 lat przeciwstawiał się niezłomnie napastnikowi. Kolejne wojny jak zawsze były zmienne. Wielka Brytania brała pełny udział w boju na wszystkich frontach i kontynentach. Swoją triumf dzielić może ze wszystkimi dominansami, koloniami, z Indiami i całą resztą narodów sprzymierzonych. Naród brytyjski nabrał ufności w moc własną. Przekonał się, że nie ustępuje pozostałym ludom świata,

ani w rozmiarach poniesionych ofiar, ani w harcie ducha. Bomba atomowa nie jest kaskadą dziennikarską, lecz faktem. To ona zmusiła japończyków do złożenia broni zanim jeszcze większa część ich wojsk lądowych przystąpić mogła do akcji. W Brytania dała z siebie wszystko. Jeśli dziś triumfuje, to głównie dzięki szczęśliwemu współzyciu i współpracy swoich ludów. Pokój jest niepodzielny. Musimy się troszczyć, aby nie był on narazony na szwank w jakimkolwiek punkcie globu ziemskiego. Nie powtórzymy błędów z 1918. Warunki w Europie są nadal płynne i dlatego pozostawiamy w niej większą armię okupacyjną. Musimy doprowadzić swoje zadanie do końca: w poszczególnych państwach zatriumfować musi wola ludów. Jest to zadanie trudne i niewdzięczne, ale wykonać je musimy i wykonamy w imię pokoju i szczęścia ludzkości.

Mac Arthur - bohaterem dnia

Prasa U.S.A. zamieszcza życiorys bohatera dnia gen. Douglasa Mac Arthura.

Mac Arthur urodził się w 1880r. Amerykańską Akademię Wojskową West Point ukończył z najwyższym odznaczeniem w r. 1903, poczem służył w Tokio do r. 1905. Po powrocie z Japonii, aż do wybuchu I-ej wojny światowej, był kolejno adiutantem prezydenta Teodora Roosevelta, a następnie zajmował 12 różnych stanowisk w wielu dziedzinach.

Wojnę światową 1914—1918 przeszedł jako bohater. Był jednym z najmłodszych w U.S.A. dowódców dywizji. Dowodził sławną dywizją „Teęca”, która składała się z żołnierzy wszystkich 49 Stanów. Był dwa razy ranny, jeden raz zatruty gazem, siedem razy wymieniony zaszczytnie w rozkazach. Otrzymał 36 najwyższych odznaczeń od rządów obcych państw.

Po wojnie Mac Arthur był komendantem Akademii w West Point. W r. 1930-ym mianowany został szefem

sztapu armii amerykańskiej, a w r. 1935-ym po uprzednim wycofaniu się z armii amerykańskiej, dowódcą wojsk filipińskiej wspólnoty narodowej w randze marszałka.

W r. 1940 Mac Arthur powołany został napowrót do armii amerykańskiej. W grudniu 1941r. znajdował się w pierwszej linii bojowej. Wyspa Batan opuścił po bohaterskiej obronie, ślubując powrócić. Po wielu przygodach, ścigany przez flotę japońską przybył w marcu 1942r. do Australii na pokładzie torpedowca. Mianowany wodzem naczelnym U.S.A. w Australii i na obszarach pld.-zach. Pacyfiku, rozpoczął serię kolejnych zwycięstw, wyrzucając wroga pokolei z wszystkich zajmowanych przez niego pozycji.

Ślubowania dotrzymał. Filipiny odebrał spowrotem, lądując jako jeden z pierwszych w kilka godzin po wysadzeniu pierwszego patrolu. Dnia 3 kwietnia 1945r. mianowany został dowódcą wszystkich sił zbrojnych U.S.A.

Z całego świata

Rząd perski zaprotestował przeciw niedopuszczeniu funkcjonariuszy rządu perskiego na teren zamieszek, żądając swobody ruchów we własnym kraju. Protest ten odnosi się do rozruchów, które miały miejsce w północnej Persji. Prasa perska oskarża skrajną lewicę o celowe wywoływanie zamieszek, w celu dania pretekstu armii czerwonej do interwencji. Brak narazie bliższych szczegółów, które przedstawiałyby tę sprawę w oświetleniu strony drugiej.

Dzień 2 września, data podpisania przez Japonię kapitulacji, ustanowiony został ogólnopanstwowym świętem Stanów Zjednoczonych.

Minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Bevin, wezwał do siebie przedstawicieli brytyjskich z Persji, Syrii i Arabii Saudyjskiej.

W przyszły poniedziałek zbierze się w Londynie Rada Ministrów Spraw Zagranicznych. Część ministrów, między innymi francuski i czeski, przybyli już do Londynu.

Stany Zjednoczone zażądały od rządu Związku Radzieckiego pełnomocnictwa dla Mołotowa w sprawie uregulowania stosunków w Rumunii.

W parlamencie japońskim przemawiał cesarz Hirohito nawołując ludność do przyjęcia wszelkich skutków kapitulacji. Cesarz ubrany był w mundur marszałka polnego.

Sejsmografy w Kairze zanotowały silne trzęsienie ziemi. Trzęsienie miało miejsce w promieniu 500 km.

Generalny inspektor okręgu Mozeli, Ackermann, pochwycony został w Innsbrucku i odtransportowany do Wiednia. Ackermann znajdował się w towarzystwie pewnej dziewczyny, legitymując się papierami jej zabitego narzeczonego.

Jak donoszą z Pragi liczba osób oskarżonych o współpracy z Niemcami wynosi ponad 8 tysięcy. Uwzięni czekają na wyroki.

W związku ze zbliżającymi się w Jugosławii wyborami wystawiły swoje kandydatury 4 stronnictwa demokratyczne a mianowicie: demokraci, na czele których stoi Milan Grol, radykalowie, socjaliści i frakcja ludowców z Gawryłowiczem.

Radość w Chinach

Chiny po ośminu latach ciężkich walk uzyskały nareszcie pokój. W kraju odbywają się liczne demonstracje, dochodzi do spontanicznych odruchów radości tego niezwykle pokojowo nastawionego narodu. Chiński rząd centralny Czang-Kai-Szeka zapowiedział zniesienie cenzury i ogłoszenie prawa do wolnych zreszłań się i zgromadzeń. Ludność rolniczą zwolniono od podatku gruntowego. Premier rządu chińskiego zapowiedział, że „naród chiński pójdzie drogą demokracji, wzorem Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii”.

Kronika Szczecina

Liczne inspekcje przedsiębiorstw handlowych wykazały zupełny brak respektowania i przestrzegania przepisów regulujących ceny wolnego rynku. Ceny pieczywa na wolnym rynku, pomimo stałej tendencji zniżkowej na mąkę, były zbyt wygórowane i niewspółmierne do ceny mąki. Wydział Aprowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego m. Szczecina, w związku z akcją mającą na celu uzdrowienie stosunków w tej dziedzinie, polecił wszystkim piekarniom znaczne obniżenie cen pieczywa. Obecna cena chleba na wolnym rynku nie może przekroczyć zł. 14.— za 1 kg. chleba razowego i zł. 20.— za 1 kg. chleba pyłowego. Ceny powinny być uwidocznione na wystawie. Gatunek pieczywa powinien być dobry, waga pełna. Zgodnie z art. 11 pkt. 3 dekretu P. K. R. N. z dn. 26. 10. 1944 r. za pobieranie cen nadmiernych przewidziane są kary aresztu do 6 mies. lub grzywny do 500 000 zł., albo obie te kary łącznie oraz ewent. konfiskata towaru.

Dnia 2 września br. o godz. 16-tej w lokalu Hotelu Miejskiego, odbyło się **Zebrań Organizacyjne byłych więźniów politycznych, niemieckich obozów koncentracyjnych i więzień.** Obecnych było 58 osób uczestników byłych obozów koncentracyjnych. Jako członkowie honorowi Związku udział wzięli: Naczelnik Wydziału Kwaterunkowego ob. Hoppe i ks. rektor Świetliński. Na wstępie zebrania odegrany został hymn narodowy. Zebranie zagał ob. Kliński, zarządzając 1-minutową ciszę dla uczczenia pamięci poległych Polaków w obozach hitlerowskich. Wybrany został zarząd tymczasowy Związku w skład którego weszli ob. ob. Kliński — prezes, Królak i Zawadzki — vice prezesi, Tyszkiewicz i Ślawiński sekretarze, Matuszewski — skarbnik. Na wniosek obywatela Zawadzkiego (który przyjęty został jednogłośnie) wysłano do ob. Prezydenta K.R.N. Bieruta depezę z zawiadomieniem o założeniu Związku b. więźniów politycznych na terenie miasta Szczecina. Jako termin zebrania informacyjnych ustalono została pierwsza sobota po 15-ym każdego miesiąca godz. 17.

Placówka Związku Nauczycielstwa Polskiego w Szczecinie. W ubiegłym tygodniu odbyło się na terenie Szczecina zebranie organizacyjne Z.N.P. Wybrano Komitet Organizacyjny, którego zadaniem jest wyszukanie lokalu dla ZNP., polepszenie warunków bytu, przyspieszenie wypłaty zaległych poborów. Zaistniał też projekt założenia stołówki specjalnej dla nauczycielstwa, spółdzielni i księgarni. Wielu z obecnych związkowców to sily mocne, sily twarde (Cześć tym, którzy trwają od maja!) i wyprobowane w czasie okupacji niemieckiej, jako dobrzy organizatorzy. Spodziewać się należy, że powierzone im obowiązki dla dobra organizacji poprowadzą należytą drogą. — W pracy: Szczęść Boże! (Adres Z.N.P. Oddziału: Szczecin, ul. Wielkopolska 32.)

Inspektorat Szkolny i Dyrekcja Państwowego Gimnazjum Handlowego w Szczecinie ogłasza wpisy. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie od 12 do 14 h. z wyjątkiem niedziel w Inspektoracie Szkolnym w Szczecinie ul. Wielkopolska 32. Rozpoczęcie roku szkolnego przewidziane

Woda wyżej!

Celem zapoznania opinii publicznej z pracami wykonanymi przez wydział wodociągów zwróciliśmy się do ob. dyrektora Żakowskiego, Naczelnika Wydziału Wodociągów m. Szczecina, z prośbą o udzielenie wyjaśnień i informacji. Ob. Żakowski oceniając ważność poruszanego tematu dla opinii publicznej, podał do wiadomości następujące informacje.

Miasto Szczecin zaopatrywane jest w wodę przez 10 stacji wodociągowych, z tego 3 duże, znajdując się na przedmieściach: Pomorzany, Świerczewo, Pilchowie. Wodę czerpie się z Odry, następnie po oczyszczeniu zapomocą filtrów biologicznych lub amerykańskich mechanicznych rozprowadza się ją pod ciśnieniem 6 atm przy pomocy sieci wodociągowych po mieście. Szczecin posiada 6 filtrów biologicznych i 5 amerykańskich. Filtr amerykański polega na przyspieszeniu procesu oczyszczania przez przepuszczenie wody przez warstwy materiałów filtrujących pod ciśnieniem 3—5 atmosfer. Filtry biologiczne były zakryte, dla ochrony wody przed zanieczyszczeniem z powietrza. Obecnie brak osłony, została zniszczona w czasie wojny.

Po przefiltrowaniu zostaje woda przy pomocy specjalnych aparatów chlorowana. Na skutek całkowitego zniszczenia urządzeń i aparatów laboratoryjnych próby wody przeprowadza się obecnie w laboratorium kliniki. Ob. Żakowski zapewnił nas iż dokonywane próby dają wyniki pozytywne. Woda przez filtrowanie i chlorowanie pozbawiona jest szkodliwych dla organizmu zanieczyszczeń.

Szczecin pod względem ukształtowania poziomego posiada budowę różnorodną. W celu dostarczenia wody dla dzielnic wyżej położonych zbudowane są 3 zbiorniki wody (rezewuary). Jeden w Pilchowie o powierzchni 13 tysięcy metrów kwadratowych, znajdujący się do tej pory pod zarządem wojsk radzieckich i dwa w Niebuszowie o powierzchni 10 tysięcy metrów kwadratowych. Dla wyrównania spadku ciśnienia na skutek różnicy poziomu między stacją wodociągową, a zbiornikiem, wmontowane są pompy zwiększające ciśnienie o 3 atmosfery.

Stacje pomp obsługiwane są przez 3 rodzaje maszyn:

1. Maszyny parowe — starego pochodzenia, które ze względu na swą wartość muzealną miałyby być sprzedane przed wojną do muzeum za milion marek. Do niedawna zmuszeni byliśmy

postępować się wyłącznie nimi na skutek braku prądu.

2. Maszyny spalinowe — (Diesel) o sile 210 P.H.; w najbliższym czasie zostaną one zastąpione motorem elektrycznym.

3. Motory elektryczne, którymi mogą być już dzisiaj obsługiwane wszystkie stacje pomp, dzięki dostarczanemu w dostatecznej ilości przez elektrownię prądu o mocy 700 KW. dziennie.

Maszyny parowe są wybitnie nieekonomiczne, zużywały one po 6 ton węgla na dobę. Długość sieci wodociągowej wynosi 488 tys. m., stan i ilość uszkodzeń obecnie jeszcze nie są znane. Na przewodach wodociągowych znajduje się 4298 zaworów. Zawór znajduje się na każdym skrzyżowaniu ulic. Z 16% tysięcy liczników pozostało 9 tysięcy. Na terenie miasta znajduje się 3900 hydrantów pożarnych.

— Z jakich powodów, pytamy, wyższe piętra nie mają do dzisiaj wody?

— Brak wody na wyższych piętrach, brzmi odpowiedź, tłumaczy się dużym spadkiem ciśnienia w przewodach. Wiele uszkodzeń udało nam się już wykryć i naprawić, resztę rozgalezień zmuszeni byliśmy czasowo odłączyć. Przewody leżą w ziemi i jak długo uszkodzenie nie zostanie przez wyciekanie wody uewnętrznione, tak długo nie może być ono naprawione. Uchodząca wmiędzyczasie woda powoduje spadek ciśnienia w przewodach. Drugą ważną przeszkodą jest brak materiałów, narzędzi i odpowiedniego personelu technicznego.

— Jakie prace przewidziane są na najbliższą przyszłość?

— W związku ze zbliżającą się zimą został utworzony przy wydziale wodociągów dział Centralnego Ogrodzenia, który będzie miał na celu przeprowadzenie do porządku i uruchomienie aparatury centralnych ogrzewań w urzędach i domach mieszkalnych. Organizowany jest warsztat napraw. Mamy w planie: uruchomienie laboratorium dla przeprowadzenia prób wody, oczyszczenie filtrów mechanicznych, naprawa aparatury do chlorowania i zorganizowanie maszyn w warsztacie napraw.

Możemy zapewnić czytelników że mimo dużych braków i trudności, zadania postawione w programie Wydziału Wodociągów będą zrealizowane. Gwarancją tego jest ofiarna praca ob. dyrektora Żakowskiego i niestrudzony wysiłek młodego i pełnego entuzjazmu personelu.

Otwarcie I-szej Polskiej Szkoły w Szczecinie

Uroczystość inauguracji roku szkolnego w Szczecinie rozpoczęła się w niedzielę 2 września nabożeństwem w kaplicy Ojców Jezuitów, przy udziale przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych, organizacji politycznych i społecznych, duchowieństwa oraz licznie zebranej młodzieży szkolnej wraz z rodzicami. Po Mszy Św. zebrani udali się w stronę budynku szkolnego, mieszczącego się przy al. Piastów, gdzie przed bramą gmachu powitała ich, krótką przemową dyrektorka szkoły ob. Janina Szczerska. Następnie zabrał głos vice-prezydent inż. Maciejewski podkreślając znaczenie powstania I-jej polskiej szkoły w Szczecinie i nawołując jednocześnie do wyteźonej pracy, która powetować musi straty poniesione przez nasz naród podczas sześćdziesięciu hitlerowskiej okupacji.

W dalszym ciągu przemawiali: inspektor szkolny ob. Podchorski, delegat kuratorium szkolnego ob. Czerwiński, zachęcając młodzież i rodziców do pokonywania wszelkich nastrożających się trudności.

Wybiła godzina dziejowa, która daje młodzieży polskiej ponownie możliwość nauki. Tylko przez usilną pracę stworzymy kadrę świątlich, moralnych i stojących na wysokim poziomie kulturalnym, obywateli — bojowników o wolność i niepodległość narodu polskiego.

Po ukończeniu przemówienia odczytała ob. dyrektorka akt erekcyjny, poczym nastąpiło przecięcie wstęgi przez ob. Czerwińskiego. Obecni przeszli do wnętrza budynku.

Tu wygłosił krótkie przemówienie proboszcz szczecińskiej parafii Ks. Rektor Świetliński, posługując się cytatami najznakomitszych utworów naszych wieszczów, po czym nastąpiło uroczyste poświęcenie budynku. Przedstawiciele władz i organizacji udali się do kancelarii celem podpisania aktu erekcyjnego, poczym zwiedzili gmach, który — jak to słusznie zaznaczył jeden z mówców — stać się musi kuźnią ducha polskiego na zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej.

Polecamy w hurcie

kartofle oraz wszelkiego rodzaju warzywa, mąkę, groch jadalny, fasole, mak, kaszę i owies

Czesław Brylka i S-ka
ul. Oberwiek 4
(obok Głównego Dworca)

Zaginęta Wilczyca czarna

Prosimy o zwrot względnie o uzyskanie adresu za wynagrodzeniem
Murawski
ul. Śląska 12 (König-Albert Str.)

KUPIEC.

energiczny, doświadczony, w sile wieku (em. burmistrz większego miasta Wielkopolski) dobry organizator posiadający dużą inicjatywę, obeznany z księgowością amerykańską i przebitkowo (pracował 5 lat jako główny buchalter) władający biegle dwoma językami w słowie i piśmie, zewn. wyodrą reprezentatywny, poszukuje stosownego stanowiska w większym przedsiębiorstwie wzgl. przystąpi jako wspólnik lub przyjmie przedstawicielstwo poważnej firmy. Oferty do „Wiadom. Szczec.” pod Nr. 52, do soboty.

Nauczyciel angielskiego potrzebny. Chodkiewicza 2 m. 6. (Lessingstr.)

Unieważniam skradzione 29. sierpnia br dokumenty na nazwisko Witold Witkowski ur. 5. 12. 11. w Chełmnie.

jest w październiku r. b. Przy zgłoszeniu uczniów należy przedłożyć metrykę urodzenia i ostatnie świadectwa szkolne.

W dniach od 11. do 13. września odbędzie się w Szczecinie I Zjazd Onomastyczny, mający na celu ustalenie nazw słowiańskich na Przyodru, organizowany przez Bolesława Cwójdzińskiego. Udział w Zjeździe biorą: Prof. U.P.Ks. Kanonik Stanisław Dołęga-Koziorowski, członek Polskiej Akademii Umiejętności, Instytut Zachodni reprezentowany przez: a) — Prof. Dr. Mikołaja Rudnickiego, b) — Mgr. Kazimierza Kolańczaka, c) Dr. Władysława Rusińskiego. Instytut Śląski, Instytut Bałtycki, Województwo Poznańskie, Województwo Pomorskie, Województwo Pomorza Zachodniego, Woje-

wództwo Śląskie, Dyrekcja Poczty i Telegrafów — Poznań, — Szczecin — Katowice, — Gdańsk, Dyrekcja Poczty i Telegrafów — Poznań, — Wrocław, — Szczecin, — Gdańsk, — Katowice.

W tych dniach została poświęcona kaplica Ks.Ks. Jezuitów pod wezwaniem św. Stanisława Kostki, patrona młodzieży polskiej, przy Al. Piastów 6/7 (Barnim), w gmachu przygotowanego do otwarcia gimnazjum tychże księży. Msze św. odprawiają się codziennie o godz. 7 i 7,30, w niedzielę i święta o godz. 8, 9, 10, 11,30, Niebawem odbędzie się poświęcenie kościoła przy ul. Pocztowej (Gabelsberger) pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli, patrona Polski Kościół przeznaczony jest przede wszystkim dla celów szkolnych.